

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Освітня програма	31726 Туризм
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	242 Туризм

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	31726
Назва ОП	Туризм
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	242 Туризм
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Басюк Дарія Іванівна, Зеленська Лілія Володимирівна, Сущенко Олена Анатоліївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	07.10.2020 р. – 09.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/accredit/vidomist_pro_samocinuvannya_turizm.pdf
Програма візиту експертної групи	http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/news/programa_vizytu_akredit_expert(turizm).pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма Туризм є актуальною для сучасного ринку освітніх послуг. ОП гармонійно узгоджується із місією, Статутом та Стратегічними пріоритетами розвитку ОНУ ім. І.І. Мечникова та повністю відповідає критеріям оцінювання її якості, інтересам і потребам усіх стейкхолдерів. За метою, структурою та змістом ОП є цілісною і дозволяє отримати необхідні компетентності та програмні результати навчання учасникам освітнього процесу. Визначені ЗВО програмні результати навчання відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для кваліфікаційного рівня магістр. Кожен ПРН реально охоплений змістом освітньої програми. Освітній процес за ОП забезпечено на високому рівні відповідно до законодавства. Матеріально-технічне забезпечення у повній мірі відповідає сучасним вимогам і має інноваційний характер. Роботодавці широко представлені випускниками ОНУ ім. І.І. Мечникова та геолого-географічного факультету. Сильною стороною є залучення до навчального процесу та реалізації ОП відомих фахівців туристичного бізнесу, що суттєвим чином сприяє покращенню якості ОП. Науково-педагогічний персонал кафедри має високий рівень кваліфікації. Разом з тим експертами виявлено ряд зауважень, які потребують подальшого удосконалення. Відповідно до цього сформовано ряд рекомендацій щодо поліпшення освітньої діяльності за освітньою програмою, що акредитується, якій у цілому експертна група надає високу оцінку за сукупністю критеріїв оцінювання якості вищої освіти.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильні сторони та позитивні практики ОП зазначені за кожним критерієм оцінювання якості освіти, є колегіально визначеними та підтвердженими необхідними фактичними даними. Узагальнення відповідних сильних сторін та позитивних практик наступне: ОП є чітко структурованою, відповідає місії, візії, Статуту, стратегічним пріоритетам розвитку ЗВО; цілі та ПРН ОП відображають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, враховують галузевий і регіональний контекст; ОП забезпечує досягнення всіх ПРН відповідно до дескрипторів Національної рамки кваліфікацій та проекту стандарту; ОП забезпечує набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills); науково-педагогічні працівники, що забезпечують ОП, мають реальну кваліфікацію щодо дисциплін, які вони викладають; у ЗВО реалізовано чітку, прозору процедуру відбору викладачів, яка орієнтована на забезпечення відповідних освітніх компонентів ОП; забезпечено конструктивну співпрацю з роботодавцями в контексті удосконалення та якісної реалізації ОП; залучено широке коло підприємств, установ та організацій задля закріплення практичних навичок здобувачів відповідно до змісту і цілей ОП; ОП має чіткі та зрозумілі правила і процедури контрольних заходів з проміжного та підсумкового оцінювання та атестації здобувачів; забезпечено обрання здобувачами індивідуальної освітньої траєкторії у т.ч. із можливістю врахування результатів інформальної освіти. В середовищі реалізації ОП сформовано культуру якості, яка сприятиме подальшому розвитку ОП, розроблено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій, Кодекс академічної доброчесності. Наведені висновки підтверджуються результатами зустрічей із гарантом, представниками адміністрації ЗВО, науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, представниками студентського самоврядування, роботодавцями. Основні документи, що регламентують права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу є публічно доступними на сайті ЗВО, чіткими та зрозумілими.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони програми та рекомендації щодо її вдосконалення зазначені майже за кожним критерієм оцінювання якості освіти. Експертна група констатує, що виявлені недоліки та зауваження не є суттєвими. Основні рекомендації експертної групи узагальнюються таким чином: доречним, на наш погляд, є створення спеціалізації ОП відповідно до галузевої та регіональної специфіки, потенціалу та місії ЗВО, зокрема, «Санаторна-курортна справа», для реалізації якої у ЗВО є всі необхідні ресурси та потенціал; при подальшому перегляді ОП рекомендовано розширити перелік вибіркового дисциплін з метою запровадження міждисциплінарності в освітньому процесі і особистісного розвитку здобувачів, посилити навчальний план включенням компонентів, які б забезпечували підготовку здобувачів до самостійної підприємницької діяльності та поглиблення опанування новітніми спеціалізованими ІКТ в галузі туризму. Рекомендовано подальший розвиток міжнародних програм, участі у грантових проектах, пов'язаних із туризмом, започаткування програм подвійних дипломів, залучення іноземних колег щодо участі у реалізації ОП та обміну досвідом. Доцільним є рекомендувати підвищити наукову та публікаційну активність НПП відповідно до дисциплін, які вони забезпечують; забезпечити стажування викладачів на підприємствах туристичної галузі, що сприяло б вдосконаленню їхніх практичних компетентностей. Слід активно використовувати можливість інтернет-простору, зокрема сайту кафедри, для оприлюднення змін в ОП, для обговорення результатів навчання, для поінформування зацікавлених сторін у впровадженні інновацій. Рекомендовано викласти у вільний онлайн-доступ повнотекстові дипломні роботи здобувачів ОП після їх захисту. Слід зазначити, що всі виявлені зауваження та недоліки освітньої програми не є суттєвими, а представники ЗВО мають готовність активно працювати над реалізацією вищезазначених рекомендацій щодо їх усунення та вдосконалення освітньої діяльності у цілому.

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП Туризм, що реалізується на другому (магістерському) рівні в ОНУ імені І.І. Мечникова має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії, візії та стратегічним пріоритетам розвитку ЗВО <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/strategyonu.pdf>, Статуту університету <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/statut-onu-2017.pdf>. З'ясовано, що цілі ОП "Туризм" (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/statut-onu-2017.pdf>) формують загальні та фахові компетентності для успішного здійснення економічної, організаційно-управлінської, проектної, виробничо-технологічної діяльності у сфері рекреації, туризму і курортів та проведення ними подальшої науково-дослідної та навчально-педагогічної діяльності у сфері рекреації і туризму; програмні результати навчання визначаються відповідно до тенденцій розвитку сучасного ринку праці Одеського регіону, що дозволяє випускникові програми бути конкурентоспроможним на ринку праці. Під час формулювання цілей і програмних результатів навчання враховано галузевий і регіональний контексти.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

До формулювання цілей та визначення програмних результатів освітньої програми залучені стейкхолдери: здобувачі (1–2 рік навчання), роботодавці, провідні фахівці з підприємств, установ та організацій, зокрема представники турфірм «Едем», «Mon A Tour», управління туризму, рекреації та курортів Одеської обласної державної адміністрації, Фонду вивчення і збереження спадщини Одеси (Пам'ять), Одеської організації з охорони пам'яток історії та культури. В цілому з'ясовано, що у ЗВО забезпечено тісну співпрацю з роботодавцями. Така співпраця дозволила об'єднати інтелектуальні та матеріально-технічні ресурси для підготовки висококваліфікованих фахівців для органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, організацій. Пропозиції, що надходили від здобувачів, стосувалися розширення кола дисциплін у вибірковій частині ОП (зокрема, додавання дисциплін «Туроперейтинг», «Круїзний туризм», «Кризовий менеджмент»); збільшення кількості годин практичних і лабораторних занять; посилення практичної підготовки з дисциплін проф.спрямування (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/Analit_zvit_anketuvanya_magistr.pdf). Пропозиції роботодавців стосувалися практичної складової програми підготовки. Усі пропозиції, що надходили після громадського обговорення розглянуто та враховано (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/propozycji_do_OP_turizm_pislya_gromadskogo_obgovorenya.pdf). Також пропозиції надходили від академічної спільноти (обґрунтування необхідності вивчення французької мови як другої іноземної) та від інших зацікавлених осіб (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/propozycji_do_OP_turizm_pislya_gromadskogo_obgovorenya.pdf). Отже, під час формулювання мети ОП та ПРН, було враховано інтереси стейкхолдерів, що узгоджується із Стратегічними пріоритетами розвитку ЗВО. Коло стейкхолдерів сформоване відповідно до ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Під час формулювання цілей та ПРН ОП було враховано тенденції розвитку сучасного ринку праці в туризмі (орієнтація навчання на світовий досвід теоретичної і практичної професійної підготовки, формування ієрархічного рівня туристичної діяльності відповідно до рівнів зайнятості у сфері туризму); тенденції розвитку спеціальності Туризм (конкурентоспроможність фахівців у цій галузі визначається отриманими навичками у ІТ в туризмі, іноземних мов, географії та організаційно-управлінської діяльності); галузевий та регіональний контекст – сучасний стан розвитку туризму в Україні і в Одеському регіоні зокрема, стратегічних планів дій та Програм соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області на 2019-2020 рр. (<https://cutt.ly/Ogk9bev>); а також досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОП. Зустріч ЕГ з НПП показала, що викладачі на ОП порівнюють свою діяльність із діяльністю таких ЗВО як КНУ ім. Т.Шевченка, ХНУ ім.Каразіна, а також ЗВО Польщі, Болгарії, Словаччини, зокрема щодо використання досвіду з посилення практичної складової, вивчення двох іноземних мов, інтернаціоналізації освіти, участі здобувачів у програмах закордонних стажувань. Але на безоплатній основі іноземних колег для викладання на ОП не запрошували та досвідом не обмінювалися. ЗВО підтримує зв'язки із роботодавцями та проводить з ними певні консультації щодо особливостей надання освітніх послуг. Під час бесіди з

ЕГ роботодавці підтвердили важливість вивчення сучасних інформаційно-комунікаційних, сервісних технологій та іноземних мов, володіння якими здобувачі демонстрували, у т.ч., під час проходження практики. Зустріч ЕГ із адміністрацією ЗВО показала, що керівництво ОНУ зацікавлено у розвитку ОП, підтримує зміни, пов'язані із формуванням компетентностей здобувачів на ринку праці. Відповідно до цього, а також з урахуванням регіональної специфіки, вважаємо, що ОП має потенціал щодо розвитку санаторно-курортної спеціалізації, задля реалізації якої має необхідний потенціал та напрацювання з окремими регіональними курортами, зокрема курортом «Куяльник». На сайті ЗВО прозоро і доступно міститься інформація щодо цих змін. З'ясовано, що цілі ОП формують загальні та фахові компетентності здобувачів задля успішного здійснення професійної діяльності у сфері туризму; ПРН визначаються відповідно до тенденцій розвитку сучасного міжнародного, національного та регіонального ринку праці, що забезпечує випускникам ОП відповідний рівень конкурентоспроможності.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Для ОП Туризм стандарт вищої освіти відсутній. Визначені ЗВО програмні результати навчання відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для кваліфікаційного рівня магістр. Обов'язкові освітні компоненти, що включені до ОП дозволяють досягти програмних результатів навчання. Форма атестації здобувачів вищої освіти в цілому відповідає вимогам проекту стандарту - атестація на ОП Туризм здійснюється у формі публічного захисту магістерської роботи (<https://cutt.ly/LgkodDC>). Таким чином, освітня програма за спеціальністю 242 Туризм у цілому відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій, а також дозволяє досягти визначених проектом стандарту (https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/proekty_standartiv_VO/242-turizm-magistr-27.11.2017.doc) результатів навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Мета, завдання та концептуальні положення ОП цілком відповідають місії, візії, Статуту та стратегічними пріоритетами розвитку ЗВО. Цілі та програмні результати навчання ОП відображають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, містять чітко орієнтований та достатньо обґрунтований галузевий контекст. Констатовано наявність висококваліфікованої робочої групи та групи забезпечення ОП. Сильною стороною ОП є конструктивна співпраця з широким колом роботодавців та здобувачами, які мотивовані щодо якісної реалізації та покращення ОП. ОП має цілі, що дозволяють випускникові програми бути конкурентоспроможним на ринку праці. Визначено, що освітня програма має значний потенціал розвитку, у т.ч. окремих спеціалізацій. ОП забезпечує досягнення всіх програмних результатів навчання відповідно до дескрипторів Національної рамки кваліфікацій та проекту стандарту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Відсутнє залучення іноземних колег для викладання на ОП та обміну досвідом. Рекомендується активізувати роботу щодо інтернаціоналізації освітньої діяльності на ОП. Доречним, на наш погляд, є створення спеціалізації ОП відповідно до галузевої та регіональної специфіки, потенціалу та місії ЗВО, зокрема, «Санаторно-курортна справа», для реалізації якої є відповідна матеріально-технічна база ЗВО, специфіка Одещини як курортного регіону, а також тісна співпраця з роботодавцями, управлінням туризму, рекреації та курортів ООДА та курортом «Куяльник».

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію. Виділені вище сильні сторони і позитивні практики при аналізі діяльності ЗВО дозволили зробити висновок про відповідність ОП за критерієм 1 рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ОП Туризм, що реалізується на другому (магістерському) рівні в ОНУ ім. І.І.Мечникова, яка була затверджена у 2018 році (<https://cutt.ly/ggdkWUA>), а потім оновлена у 2020 р. (<https://cutt.ly/bgdkEVp>), має наступну структуру: обсяг ОП у кредитах ЄКТС - 90, з них 23 кредити (25 %) припадає на вивчення вибірових компонент. За обсягом, змістом та логікою побудови ОП відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для ОС магістр та проекту стандарту вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм». Бесіди із викладачами, робочою групою, гарантом, роботодавцями та здобувачами засвідчили, що студенти мають змогу обирати дисципліни із запропонованих блоків, проте вибір дещо обмежується вибором лише за блоками та вимогами до мінімальної чисельності академічної групи. Також індивідуальна освітня траєкторія студента забезпечується самостійним вибором бази практики (12 кредитів ЄКТС) та тематики випускової кваліфікаційної роботи (6 кредитів ЄКТС) (<https://cutt.ly/tgdkSIT>). Гарант підкреслив, що у 2020 р. відбулося оновлення переліку вибірових дисциплін, зокрема, додалися дисципліни «Круїзний туризм», «Естетика ландшафту», тощо. Питання до фокус-групи здобувачів щодо вибіровості дисциплін підтвердили, що вони обирають не тільки дисципліни за ОП, а і бази практик та тематику і керівників випускової кваліфікаційної роботи.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст освітньої програми (<https://cutt.ly/RgzxFHV>) має чітку структуру, виділені обов'язкові та вибірові блоки дисциплін (відповідно 67 та 23 кредити), блоки ОК загальної підготовки та ОК професійної кваліфікації, передбачено два види практики: виробнича (6 кредитів) та асистентська (6 кредитів), виконання кваліфікаційної магістерської роботи (6 кредитів). В сукупності ОК складають логічну взаємопов'язану систему та дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Позитивним є вивчення двох іноземних мов, що відповідає потребам регіонального ринку праці. Варто звернути увагу на необхідність більш широкого представлення ОК, що забезпечують поглиблене вивчення сучасних ІКТ в турсфері та формування підприємницьких навичок у туристичному бізнесі. У ЗВО організовано дистанційне навчання на платформі Google class, що містить курси та методичні матеріали до них, доступ до матеріалів здійснюється за допомогою окремого для кожного студента логіну та паролю. Впроваджено силабуси, як нова форма методичного забезпечення. Виконання індивідуального навчального плану студента здійснюється згідно із затвердженими графіком навчального процесу, розкладами занять та проведення контрольних заходів. Перелік вибірових та обов'язкових компонентів ОП періодично переглядається.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз змісту ОП свідчить про її відповідність предметній області спеціальності 242 «Туризм». Освітні компоненти у цілому відповідають спеціальності 242 «Туризм» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Усі програмні результати навчання забезпечуються освітніми компонентами, які включені до обов'язкової складової програми. Інтерв'ю зі студентами показало, що у здобувачів є бажання використання сучасних професійних програмних продуктів під час освоєння дисциплін ОП. Це дає додаткові можливості для створення конкурентних переваг ОП на ринку освітніх послуг. Однак зустрічі висвітлили певні труднощі для ЗВО щодо впровадження та оновлення спеціалізованого програмного забезпечення, яке використовується в туристичній діяльності. Стейкхолдери вказали на вартісність програмних продуктів, а ще і на їх специфічне сервісне обслуговування. Представники фокус-групи викладацького складу та здобувачі зазначили використання спеціалізованого ПЗ, що є у вільному доступі, використання демоверсій та поглиблене ознайомлення з СПЗ під час практики.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Нормативна база організації освітнього процесу ЗВО регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ ім. І.І.Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-orgosvit-process.pdf>) та Положенням про освітні програми (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). Забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії надається кожному здобувачу другого (магістерського) рівня навчання згідно з

Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polz-pravaabitur.pdf>), що впроваджено в ОНУ ім. І.І.Мечникова. Забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії відбувається через вибірковий компонент навчального плану (23 кредити ЄКТС, 25% - дисципліни вільного вибору студента). Зазначений підхід застосовується у процесі складання індивідуального навчального плану здобувача на початку I семестру. Крім того, здобувач освіти обирає місце проходження виробничої та асистентської практик (Положення про порядок проведення практики здобувачів ВО ОНУ імені І.І.Мечникова, <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya-praktika/poloz-praktika-24-01-2017.docx>), тематику магістерської роботи та її керівника (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozenya-orgosvit-process.pdf>). Здобувач має змогу скористатися правом на навчання за програмою академічної мобільності (Положення про реалізацію права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ОНУ ім. І.І.Мечникова, <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/mobility.pdf>). Зустрічі зі студентами та студентським самоврядуванням показали, що вибір студентом дисциплін з переліку дає можливість обрати ІОТ. Відповідно до Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін в ОНУ ім. І.І.Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/polozennya/vilnyiv-yubir.pdf>), студенти здійснюють запис на вивчення навчальних дисциплін вільного вибору з Переліку вибіркових дисциплін, який оприлюднено на сторінці факультету сайту ОНУ. Запис здійснюється на підставі написаної студентом заяви (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/zayava-vybor-disc.docx>) на ім'я декана факультету. В заяві студент зазначає назву дисципліни або їх перелік та подає до деканату. Обрані дисципліни вносяться до індивідуального плану студента. Індивідуальний план студента формується на кожен наступний навчальний рік. Виконання індивідуального навчального плану студента здійснюється згідно з затвердженими графіком навчального процесу, розкладами занять та проведення підсумкової та державної атестації.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти в обсязі 12 кредитів ЄКТС (виробнича практика та асистентська практика). Організація практики здійснюється відповідно до Положення про порядок проведення практики здобувачів ВО ОНУ ім. І.І.Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozenya-praktika/poloz-praktika-24-01-2017.docx>). Методичне забезпечення практики здійснюється відповідно до вимог програми практики та методичних вказівок, розроблених керівниками практики і затверджених на засіданні кафедри та Вченою радою факультету. Згідно з навчальним планом передбачена практична підготовка на базі туристичних підприємств м. Одеси (турагенції "MON A TUR", "ЕДЕМ", "Пальміра Діскавері Клуб") та Туреччині (туроператори "Tantur Turizm Seyahat A.Ş. "TUI Türkiye" та "Kilit Global Tourism"). Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, навичками, вміннями та способами організації праці на підприємствах індустрії туризму, формування у них на базі одержаних в університеті знань, навичок та вмінь для прийняття самостійних рішень. Зустріч зі стейкхолдерами дала змогу експертній групі з'ясувати про необхідні компетентності майбутніх випускників на ОП, які є конкурентними на ринку праці в м. Одеса, Одеській області та за кордоном. Серед них поглиблене знання іноземних мов, знання географії, етики спілкування, тощо. В цілому, ОП відповідає зазначеним побажанням та вимогам роботодавців.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Формування соціальних та професійних навичок, соціальна відповідальність, вміння використання інформаційних та комунікативних технологій в ОП набувається через вивчення дисциплін «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Друга іноземна мова за професійним спрямуванням», «Психологія управління та конфліктологія», «Професійна та корпоративна етика». В ході інтерв'ювання студентів встановлено, що формування соціальних компетентностей (soft skills) відбувається як в аудиторний час, так і під час проходження практик та участі здобувачів у громадських туристичних заходах, які організуються на факультеті, наприклад зустрічей студентів з фахівцями туристичної індустрії <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/kariera>. Студенти наголосили, що достатня увага в ЗВО надається соціальним та спортивним заходам (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/kultura-ta-sport>).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 242 «Туризм» натеper відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОП, структури навчального плану (<https://cutt.ly/Tgzcahz>), силабусів/навчальних програм дисциплін дає підстави стверджувати, що обсяг ОП та освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), включаючи аудиторну та самостійну роботу, загалом відображає фактичне навантаження здобувачів вищої освіти та забезпечує досягнення цілей ОП та регламентованих нею ПРН. Про це свідчить власне зміст ОП, навчальних планів, силабуси/навчальні програми (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsypliny>), а також опитування фокус-груп НПП, здобувачів освіти, роботодавців та інших стейкхолдерів. Зустрічі із здобувачами вищої освіти підтвердили можливість набуття необхідних компетентностей. Студенти зазначили, що у ЗВО існують усі необхідні ресурси (бібліотечні, методичні, соціально-побутові, інформаційні та ін.) для якісної професійної підготовки та забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти на освітній програмі “Туризм” не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Експертною групою встановлено такі сильні сторони ОП за Критерієм 2: Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Позитивним є вивчення двох іноземних мов, врахування регіональних особливостей (ОК «Екскурсологія», «Курортна справа з основами курортології та реабілітології»). Зміст ОП повністю відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. Роботодавці на постійній основі беруть участь у перегляді та оновленні освітніх компонентів ОП. Практична підготовка здобувачів за ОП представлена виробничою та асистентською практикою, і в багатьох випадках вона здійснюється фактично на провідних туристичних підприємствах м. Одеси, Одеської області та за кордоном.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

З огляду на сучасні процеси діджиталізації турсфери необхідним є більш широке впровадження ОК, що забезпечують поглиблене вивчення сучасних ІКТ в турсфері та формування підприємницьких навичок у туристичному бізнесі. Рекомендовано посилити навчальний план ОП включенням компонентів, які б забезпечували покращення підготовки здобувачів до самостійної підприємницької діяльності та поглиблення опанування новітніми спеціалізованими ІКТ. Рекомендовано посилити роботу щодо забезпечення міжнародної академічної мобільності здобувачів ОП Туризм.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію. Виділені вище сильні сторони і позитивні практики при аналізі діяльності ЗВО дозволили зробити висновок про відповідність ОП за критерієм 2 рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

У ході проведення аналізу загальнодоступних відомостей ЗВО на відповідному офіційному веб-сайті сайті, звіту з СО та проведення зустрічей з фокус-групами стейкхолдерів експертною групою було встановлено чітку відповідність існуючих правил прийому (<http://onu.edu.ua/uk/rules> «Правила прийому до ОНУ у 2020 році») до складових оцінювання за підкритерієм 3.1. Правила прийому до ЗВО щорічно оновлюються. Також на сайті факультету оприлюднено програми співбесіди та фахового іспиту на другий (магістерський) рівень за ОП Туризм: (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsyplyny>). Зустріч із фокус-групою здобувачів з'ясувала, що правила прийому були їм роз'яснені та зрозуміли ще до початку навчання у ЗВО за вказаною освітньою програмою.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

За результатами дослідження розміщеної інформації на сайті ЗВО, звіту з СО та проведення зустрічей з фокус-групами здобувачів ВО, НПП, представниками адміністрації ЗВО, ЕГ було встановлено факт врахування особливостей ОП у правилах прийому та пов'язаними з ними документами (Правила прийому до ОНУ ім. І.І.Мечникова <http://onu.edu.ua/uk/rules> ; <http://onu.edu.ua/uk/abitur>). Уся необхідна інформація щодо вступу на О П представлена на сайті факультету (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/abitur>). Фахове вступне випробування відбувається у письмовій формі, перелік питань зі складу основних професійних дисциплін підкреслюють особливості самої ОП "Туризм" та включають питання з дисциплін першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://cutt.ly/Ogzb5qP> , <https://cutt.ly/hgzb5DO>). Передбачений порядок прийому є ефективним для формування контингенту на магістерську ОП Туризм і забезпечує відбір мотивованих та підготовлених здобувачів.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час зустрічей із фокус-групами здобувачів ВО, НПП, представниками адміністрації ЗВО та у процесі аналізу загальнодоступних відомостей ЕГ було встановлено наявність певної процедури та правил визнання і зарахування результатів навчання в рамках академічної мобільності та/або отриманих в інших закладах освіти, що прописані у відповідних документах: Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті ім. і.і. Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process.pdf>), Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ОНУ імені і. і. Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/mobility.pdf>), Положення про порядок визнання (перезарахування) результатів навчання учасників програм академічної мобільності в ОНУ ім. І.І.Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Polozhennya-kredity.pdf>). Угоди щодо організації академічних обмінів між ЗВО-партнерами та ОНУ представлені на сайті. (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsyplyny>). Під час зустрічей зі здобувачами ОП було встановлено, що за період навчання за ОП фактів академічної мобільності не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертами було з'ясовано на зустрічах із гарантом, НПП та здобувачами, що в ОНУ та на ОП Туризм запроваджено порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що регламентується Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти Одеського національного університету імені І.І.Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-neformal-osvita.pdf>). Як правило дипломи і сертифікати, отримані на професійних тренінгах, семінарах, ворк-шопах, майстер – класах беруться до уваги при нарахуванні балів за вивчення певного модуля відповідної навчальної дисципліни. Експертами було з'ясовано під час зустрічі зі студентами, що на ОП Туризм визнаються результати навчання, отримані у неформальній освіті, зокрема зараз на розгляді деканату знаходиться оформлення таких отриманих результатів здобувачки ОП Аріни Нос.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Експертною групою встановлено такі сильні сторони ОП за Критерієм 3: наявність чітких і зрозумілих правил для вступу на навчання; наявність публічного доступу до документів ЗВО, що регулюють вступ на навчання за ОП Туризм; визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, сприятливі умови для можливого врахування результатів неформального навчання забезпечують обрання індивідуальної освітньої траєкторії; чітка процедура визнання результатів неформальної освіти та її практична реалізація.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3 відсутні. Відсутність фактів академічної мобільності свідчить про тимчасові труднощі з обмеженою мобільністю під час пандемії, однак є всі можливості для її здійснення.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

У даному критерії освітня програма носить зразковий характер, адже повністю відповідає підкритеріям: 3.1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є прозорими, чіткими та зрозумілими, регламентуються рядом документів не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти; 3.2. Правила прийому на навчання за ОП враховують особливості самої освітньої програми, передбачений порядок прийому є ефективним для формування контингенту студентів та забезпечує відбір мотивованих і підготовлених здобувачів; 3.3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання і зарахування результатів навчання в рамках академічної мобільності та/або отриманих в інших закладах освіти є чіткими, зрозумілими і доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми; 3.4. На ОП запроваджено та послідовно реалізується порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу і регламентуються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти Одеського національного університету імені І.І.Мечникова». Тому ЕГ група зробила висновок, що критерій 4 має зразковий характер і відповідає рівню А.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та ПРН, регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ ім. І.І.Мечникова <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process.pdf>. В умовах дистанційного навчання навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи проводиться засобами Google Classroom та Zoom. Академічна свобода викладачів реалізується через самостійний вибір методів, форм і методичних прийомів подачі матеріалу на ОП, формує авторські робочі програми навчальних дисциплін. Визначення профільних дисциплін методологічно розмаїте, не фокусується лише на одній концепції, а дає можливість здобувачам вищої освіти досягнути багатоманітність поглядів на проблему. Використовуються змішані методи навчання: традиційні та інноваційні (інтерактивні) з метою оптимального досягнення ПРН. Форми та методи викладання кожної дисципліни зазначені у робочих програмах і силабусах <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsypliny>. На ОП Туризм студентоцентризований підхід реалізується через вибірково компоненту, яка становить 23 кредити ECTS (25%), каталог дисциплін вільного вибору розташований на сайті факультету, де наявні всі компоненти навчального процесу для ознайомлення здобувачами освіти <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsypliny>. Здобувачі освіти можуть запропонувати власну обґрунтовану тему дипломної роботи, місце проходження практики відповідно до Положення про організацію освітнього процесу. Здобувачі освіти мають змогу прийняти участь у навчальних, навчально-дослідницьких програмах на території України чи поза її межами згідно із Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/mobility.pdf>. Рівень задоволеності студентів ОП досліджується через анкетування та опитування відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/yakist.pdf> 100% респондентів надали позитивну відповідь, що є підтвердженням високої якості змістової наповненості ОП http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/Analit_zvit_anketuvanya_magistr.pdf. Аналіз анкетування на тему: “Чи реалізується вільний вибір дисциплін” дав результати: 70% відповіли, що реалізується, 30% - не реалізується http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/Analit_zvit_anketuvanya_magistr.pdf.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних ПРН, порядку та критеріїв оцінювання представлена на сайті геолого-географічного факультету <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf> з переліком обов'язкових та вибіркових дисциплін та їх робочими програмами (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsypliny>). А також зберігається в документах випускової кафедри у паперовому та електронному вигляді. Під час спілкування зі здобувачами освіти та НПП було уточнено, що вищевказану інформацію викладачі доводять до відома студентів на першій парі перед початком навчального семестру. Графіки організації освітнього процесу, розклади занять, сесій та можливі зміни у них своєчасно оприлюднюються на сайті факультету: <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsypliny>. Кожен студент може отримати індивідуальне консультування викладача через електронну пошту <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/chairs/econgeo> чи безпосередньо під час консультації. Графік консультацій та контактна інформація є у відкритому доступі на стенді кафедри. Анкетування здобувачів освіти проводиться двічі на рік і аналізується Центром забезпечення якості освіти <http://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabezpechennia-iaкости-osvity>, а далі передається до відома в деканати та на кафедри. Також під час анкетування здобувачі освіти мають змогу вказати свої побажання, щодо покращення освітнього процесу загалом. Анкетування на тему "Якість викладання" дало такі результати: 90% респондентів відповіли, що НПП добре організовані та підготовлені до занять; 80% відповіли, що згодні з думкою того, що викладачі застосовують різноманітні методи викладання, 10% - частково згодні, 10% - не згодні http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/Analit_zvit_anketuvanya_magistr.pdf

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП. Кожна дисципліна має лекційну частину, де отримуються знання, та семінарську частину, спрямовану на закріплення знань та формування вмінь та навичок аналітико-дослідницької роботи. Завдання переважно індивідуальні, варіативні, що дозволяє врахувати наукові інтереси студента. Результати дослідження магистри мають можливість опублікувати разом з науковим керівником в науковому журналі факультету <http://visgeo.onu.edu.ua/> і оприлюднити на науково-практичних конференціях різного рівня, в т.ч. і тих, що проводяться за ініціативи кафедри <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/halereia>. Здобувачі освіти мають можливість взяти участь в науково-дослідних проектах різного рівня <http://onu.edu.ua/uk/science/nauchdosl> і апробувати результати досліджень під час вітчизняних конференцій http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/science/perelik_naukconf_zdobuvvishosviti_MONUkr2020.pdf. Так студенти ОП спільно із науковими керівниками створили власний літературний письмовий твір "Туристичний продукт САМЕР_СТУД_КЕМП" наукового характеру та отримали свідоцтво про реєстрацію авторського права <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/halereia>. Згідно із Положенням про диплом з відзнакою ОНУ ім. І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya_diplom.pdf отримати диплом з відзнакою може лише студент, який виявив здібності до наукової роботи та виконав мінімум одну з обов'язкових вимог: наявність наукових робіт, участь в міжнародних та всеукраїнських фахових наукових конференціях, олімпіадах чи конкурсах наукових робіт, участь у фундаментальних та прикладних наукових дослідженнях кафедр <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/naukova-diialnist>.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час дистанційної зустрічі із НПП ЕГ ознайомила із напрямками оновлення змісту освітніх компонентів робочих програм. Постійне оновлення також регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process.pdf>. У навчальних дисциплінах відображаються результати написання наукових статей, участь в науково-практичних конференціях, форумах та вебінарах. Триває тісна співпраця кафедри з Управлінням туризму, рекреації та курортів Одеської обласної державної адміністрації. Викладачі кафедри постійно запрошують представників бізнесу ("MON A TOUR", "EDEM", "Пальміра Діскавері Кив", «Kilit Global Tourism», «Tantur Turizm Seyahat A.Ş. 'TUI Türkiye'») для аналізу та можливого введення в дисципліни наукових досягнень і сучасних практик у сфері регіонально туризму. Гарант ОП, проф. В.В.Яворська, після організації міжнародної конференції "Моделі міждисциплінарних та міжгалузевих освітніх та освітньо-наукових програм" (Одеса, 25-26 червня 2020 р.) <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/sci-news/onu-suchasni-trendy-osvity2> та оновлюючи навчально-методичне забезпечення з дисципліни "Туризмологія" акцентувала увагу на міждисциплінарних дослідженнях в туризмології. Групою розробників ОП проф. Топчієвим О. Г., доц. Коломієць К. В., доц. Сичем В. А., проф. Яворською В. В. підготовлено рукопис монографії "Структурування рекреаційно-туристичного потенціалу на засадах географічного середовища", що була 14.05.2020 р. рекомендована до друку НМК та Вченою радою ГФФ і перебуває на редагуванні в редакційно-видавничому відділі університету. Матеріали монографії використані при оновленні робочої програми з дисципліни "Управління регіональним розвитком туризму", "Туризмологія", "Методологія та організація наукових досліджень". Робоча програма з дисципліни «Геоглобалістика» оновлюється на основі аналізу звітів, що надаються підрозділами ООН, зокрема

інформацією з Програми Розвитку Людства <http://hdr.undp.org/en/content/humandevlopmentreport-2019> та Департаменту економічних і соціальних справ. Доцент кафедри Шашеро А. М. на основі вивчення сучасного досвіду функціонування підприємств індустрії гостинності в Одеській області ввела до структури робочої програми "Рекреаційні комплекси України". Доц. Сич В. А. після прийняття участі у міжнародній науково-практичній конференції "Розвиток туризму в Україні: стан, виклики та перспектива імплементації Європейського досвіду" (Київ, 30 травня, 2019 р.) <https://jmm.sspu.edu.ua/index.php/368-mizhnarodna-konferentsiya-modeli-mizhdistsiplinarnikh-ta-mizhgaluzevikh-osvitnikh-ta-osvitno-naukovikh-program-vikliki-mozhливosti-ta-varianti-vprovadzhennya> оновив робочу програму з дисципліни "Географія світової спадщини" темою "Туризм в межах священних природних місцях".

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти. ЗВО має широке коло іноземних закладів-партнерів <http://onu.edu.ua/uk/inter-depart/partners/5055-spirvobitnuctvo-z-inozemnimi-yustanovami>, співпраця з якими відбувається через науково-освітнє співробітництво та обмін студентами. Також ЗВО має стипендіальні програми та програми обміну студентами, в тому числі ERASMUS+, ГОРИЗОНТ 2020 <http://onu.edu.ua/uk/exchange-prog>. Здобувачі освіти ОП Туризм другого магістерського рівня не брали участь у вищевказаних програмах. Також одним із стратегічних пріоритетів ОНУ ім. І.І.Мечникова є інтернаціоналізація освітніх програм, перетворення ОНУ на регіональне представництво зарубіжних гуманітарних, наукових, освітнєських, культурних та просвітницьких установ і залучення до їхньої діяльності університетської спільноти, що відображено у «Стратегічних пріоритетах розвитку ОНУ ім. І.І.Мечникова на 2020 – 2025 рр <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/strategyonu.pdf>. Закордонне стажування, участь у грантових програмах забезпечує відділ міжнародного співробітництва <http://intercollab.onu.edu.ua/ua/news-ua.html>. НПП кафедри проходять стажування, в тому числі міжнародні, до прикладу: гарант ОП Яворська В.В. - Участь у проєкті "Інноваційний університет та лідерство. Фаза V: Інтердисциплінарність та міжгалузєвість і стратегії розвитку університету" (Варшава-Краків-Київ, X.2019 - VII.2020 р.); Міжнародне стажування (підвищення кваліфікації) за темою «Розвиток екологічного туризму в країнах Європейського Союзу», м. Варшава, Польща (2016 р.); Академічне товариство Михайла Балудянського 15.08.2016.-21.08.2016 м. Кошице (Словаччина). <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/chairs/econgeo/staff/696-jav-vv>. ЗВО є членом Європейської Університетської Асоціації, Всесвітньої Асоціації Університетів, Наглядової Ради Magna Charta, AUF, одним з членів-засновників Євразійської Асоціації Університетів, є членом Чорноморської Мережі Університетів, Дунайської конференції ректорів та багатьох інших організацій. Бере участь більш ніж в 40 проєктах, що фінансуються міжнародними науковими та освітнєськими програмами (Horizon 2020, FP7, Erasmus, TEMPUS, Jean Monnet, UNESCO, INTAS, HERMES, CRDF, Транскордонного співробітництва ЄС, та ін.).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Експертною групою встановлено такі сильні сторони ОП за Критерієм 4: форми та методи навчання і викладання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І. І. Мечникова; в умовах дистанційного навчання навчально-методичне забезпечення проводиться засобами Google Classroom та Zoom; використовуються змішані методи навчання: традиційні та інноваційні (інтерактивні) з метою оптимального досягнення ПРН; форми та методи викладання кожної дисципліни зазначені у робочих програмах і силабусах; здобувачі освіти мають змогу прийняти участь у навчальних, навчально-дослідницьких програмах на території України чи поза її межами згідно із Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу. Забезпечення якості ОП, рівень задоволеності студентів ОП досліджується через анкетування та опитування відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості. Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних ПРН, порядку та критеріїв оцінювання представлена на сайті геолого-географічного факультету, графіки організації освітнього процесу, розклади занять, сесій та можливі зміни у них своєчасно оприлюднюються на сайті факультету. Кожен студент може отримати індивідуальне консультування викладача через електронну пошту. Студенти ОП спільно із науковими керівниками створили власний літературний письмовий твір "Туристичний продукт САМЕР_СТУД_КЕМП" наукового характеру та отримали свідоцтво про реєстрацію авторського права. Групою розробників ОП підготовлено рукопис монографії "Структурування рекреаційно-туристичного потенціалу на засадах географічного середовища". ЗВО має стипендіальні програми та програми обміну студентами, в тому числі ERASMUS+, ГОРИЗОНТ 2020.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони за критерієм 4 відсутні.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

У даному критерії освітня програма носить зразковий характер, адже повністю відповідає підкритеріям: 4.1 Форми та методи навчання і викладання є прозорими, регламентуються рядом документів та сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи як викладачів, так і студентів; 4.2. Усім учасникам освітнього процесу надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів при особистих зустрічах НПП перед початком семестру і публікується на офіційному сайті факультету; 4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень через можливість здобувачів освіти спільно із НПП публікувати результати досліджень, в тому числі результати досліджень під час проходження практики; 4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники постійно оновлюють зміст робочих навчальних планів освіти на основі власних наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі; 4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності через можливість участі НПП та здобувачів освіти в міжнародних стажуваннях, коференціях, семінарах. Існує ряд підписаних партнерських договорів, як з вітчизняними ЗВО, так і закордонними закладами-партнерами. Також НПП стимулюють студентів до наукової діяльності через публікування тез та статей у ОНУ ім. Мечнікова. Тому ЕГ група зробила висновок, що критерій 4 має зразковий характер і відповідає рівню А.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими і регламентуються: Положенням про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ ім. І.І. Мечнікова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/control-study.pdf>), Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process.pdf>) Положенням про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ ім. І.І. Мечнікова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol.pdf>). Терміни проведення контрольних заходів доводяться до ЗО на першому лекційному занятті з навчальної дисципліни. Інформація про форми контрольних заходів і терміни доводиться до студентів на початку семестру під час аудиторних занять та оприлюднюється на стенді і сайті факультету і кафедри (графік навчального процесу). Під час дистанційної форми навчання, для проведення поточного навчання та контрольних заходів використовувались платформи Moodle та Google Classroom. Форми контрольних заходів, як поточний семестровий контроль (виступи на семінарах, виконання самостійної роботи) так і підсумковий контроль (іспит, залік, захист кваліфікаційної роботи магістра) дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту, результати відображаються в індивідуальному навчальному плані ЗО. Викладач, не пізніше, ніж за тиждень до проведення контрольних заходів, знайомить здобувачів вищої освіти з переліком контрольних завдань та критеріями їх оцінювання. Аналіз анкетування ЗО з питання: "Чи є розклади занять, контрольних заходів доступними та зручними?" 80% - повністю згодні з твердженням, 20% - частково. Кожен НПП на основі досвіду та зворотнього зв'язку зі здобувачами вищої освіти корегує форми та методи оцінювання по своїй дисципліні при оновленні робочих програм. При інтерв'юванні учасників освітнього процесу ними було чітко сформована процедура проведення контрольних заходів та механізми оскарження результатів контрольних заходів, хоча жодного випадку оскарження на ОП не було.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти другого магістерського рівня за спеціальністю 242 «Туризм» відсутній. Атестація здобувачів вищої освіти на даній ОП проводиться переважно в усній, а також в тестовій та в письмово-усній формі та ґрунтується на багаторічному досвіді розробників ОП. Кваліфікаційна робота магістра проходить перевірку на плагіат у системі Unichек в зазначені терміни згідно "Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ ім. І.І.Мечнікова" - (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-22-02-2018.pdf) Методичні вказівки до кваліфікаційних робіт здобувачів ВО ОП Туризм розроблені відповідно до "Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в ОНУ імені І.І.Мечнікова

(<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/exam-komiss.pdf>) та оприлюднені на сайті геолого-географічного факультету (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsypliny>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ОНУ ім. Мечнікова визначено чіткі і зрозумілі правила: проведення контрольних заходів, об'єктивності екзаменаторів, процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, порядок оскарження результатів контрольних заходів - регулюються рядом положень: Положенням про організацію освітнього процесу у ОНУ ім. І.І.Мечнікова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process.pdf>) та Положенням про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol.pdf>), Положенням про політику забезпечення якості вищої освіти ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/politika-yakosti.pdf>), Положенням про політику та порядок врегулювання конфліктних ситуацій в ОНУ - (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-regulirovanie-kofliktov.pdf>). Критерії оцінювання та контрольні заходи прописані в ОП Туризм (<https://cutt.ly/Hgdv8fp>), Робочих програмах/силабусах з переліком орієнтовних питань для підсумкового оцінювання. Доступність для усіх учасників освітнього процесу забезпечується розміщенням їх на офіційному сайті ГГФ (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsypliny>). Іспити приймаються комісією у складі 2 осіб, як зазначили ЗО. Для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в разі наявності скарг від студентів (заява в письмовій формі) щодо необ'єктивності екзаменатора за рішенням деканату створюється апеляційна комісія. За час дії ОП Туризм конфлікту інтересів зафіксовано не було. ЗО має право повторного складання семестрового контролю у випадках отримання незадовільних оцінок та порушення процедури оцінювання. На ОП існує механізм здійснення моніторингу обізнаності студентів з процедури проведення контрольних заходів. Опитування проводиться 1 раз на рік, далі передається в центр забезпечення якості освіти, після чого викладачі кафедри отримують результати і можуть обговорити сильні сторони та внести корективи щодо слабких сторін на засіданні кафедри і результати цього процесу виставити на сайт університету. Перегляд результатів анкетування здобувачів освіти на тему: "Якість оцінювання результатів навчання" показав, що 100% опитаних вважають способи і методи оцінювання результатів навчання справедливими, а оцінювання об'єктивним (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/Analit_zvit_anketuvanya_magistr.pdf).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО визначено чітку та зрозумілу політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що викладені у Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-22-02-2018.pdf), розроблено Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>. Протидія порушень академічної доброчесності на ОП здійснюється через: розробку та використання індивідуальних завдань для ЗО на різних рівнях, опублікування результатів наукової діяльності, висвітлення загального рейтингу студентів за результати сесії з урахуванням додатково нарахованих балів за внутрішньоуніверситетську діяльність. http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/rgf/education/Rejtingovij_spisok_stipendii_geologija_turizm. Дотримання норм академічної доброчесності популяризується, в першу чергу студентським самоврядуванням, а також кураторами груп та керівництвом факультету. Перед написанням кваліфікаційних робіт звертається увага здобувачів ВО на дотримання принципів академічної доброчесності, відповідні розділи містяться у "Методичних рекомендаціях до підготовки та захисту дипломної роботи зі спеціальності 242 «Туризм» ОКР «Бакалавр» і «Магістр» на сайті ГГФ (розділ "Дипломна робота" - <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsypliny>). Контроль результатів магістерського дослідження та наукових робіт студентів здійснюється програмою Unichек, яка на даний час знаходиться в Науковій бібліотеці ОНУ в секторі «Моніторингу плагіату». Старанне дотримання норм академічної доброчесності, а також за вагомі персональні досягнення, високе місце в рейтингу, студенти можуть отримати підвищення до стипендії згідно із "Положенням про стипендіальне забезпечення учасників освітнього процесу" http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_polozhennya_stipendia.pdf. На факультеті працює комісія з академічної доброчесності під головуванням декана ГГФ. За її порушення ЗО можуть бути притягнуті до відповідальності шляхом повторного проходження оцінювання та вивчення певної дисципліни, позбавлення стипендії та пільг для оплати за навчання, а також відрахування. Ці санкції прописані в "Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ". Порушень академічної доброчесності здобувачами вищої освіти за період реалізації ОП Туризм зафіксовано не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Експертною групою встановлено такі сильні сторони ОП за критерієм 5: Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, регламентуються рядом нормативних документів. Кожен НПП на основі досвіду та зворотнього зв'язку зі здобувачами вищої освіти корегує форми та методи оцінювання по своїй дисципліні при оновленні робочих програм. Правила проведення контрольних заходів, об'єктивності екзаменаторів, процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, порядок оскарження результатів контрольних заходів регулюються рядом нормативних документів. Існує механізм здійснення моніторингу обізнаності студентів з процедури проведення контрольних заходів. Перегляд результатів анкетування здобувачів освіти на тему: "Якість оцінювання результатів навчання" показав, що 100% опитаних вважають способи і методи оцінювання результатів навчання справедливими, а оцінювання об'єктивним. Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регламентуються рядом нормативних документів. Позитивні практики: Під час дистанційної форми навчання, для проведення поточного навчання та контрольних заходів використовувались платформи Moodle та Google Classroom; доступність для всіх учасників освітнього процесу ОП Туризм, Робочих програм/ силабусів забезпечується розміщенням їх на офіційному сайту ГГФ; на ОП застосовуються використання індивідуальних завдань для студентів, затверджених бланків для відповідей, оприлюднення результатів наукової та науково-методичної діяльності учасників освітнього процесу, оприлюднення рейтингу студентів за результатами сесії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони та недоліки ОП за критерієм 5 відсутні. Рекомендації: постійно публікувати всю актуальну інформацію щодо освітнього процесу на сайті кафедри/університету; Стимулювати здобувачів освіти до академічної доброчесності через ознайомлення з правами та обов'язками під час навчального процесу.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

У даному критерії відсутні слабкі сторони та недоліки, ОП повністю відповідає підкритеріям. Проте є певні рекомендації щодо вдосконалення, тому ЕГ група зробила висновок, що критерій 5 відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

За результатами аналізу видів і результатів наукової та професійної активності науково-педагогічних працівників, які забезпечують навчальний процес за ОП Туризм (відповідно до пункту 30 постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 "Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347), відомостей про самооцінювання ОНУ ім. І.І. Мечникова, даних Зведеної інформації про викладачів, що забезпечують навчальний процес за ОП Туризм ОНУ ім. І.І. Мечникова (таблиця 2 відомостей про СО) та за результатами проведеної зустрічі з академічним персоналом, що викладає на ОП Туризм, експертна група констатує, що ЗВО належним чином обґрунтував та надав раціональне пояснення щодо кожної дисципліни в межах академічної або професійної кваліфікації викладача. Академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідає цілям та програмним результатам навчання. Між тим комплексна відповідність викладачів, що задіяні на ОП Туризм, тим навчальним дисциплінам, які вони забезпечують, за усіма цими критеріями не є повною. Тому доцільним є рекомендувати підвищити наукову та публікаційну активність НПП відповідно до дисциплін, які вони забезпечують, зокрема у виданнях, які індексуються в міжнародних наукометричних базах даних (Scopus, Web of Sciences).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура відбору та призначення на посаду, порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП, визначається у Положенні про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП ОНУ та укладання з ними трудових договорів (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz_nauk-ped.pdf). Конкурсний відбір є відкритою процедурою конкурентного визначення більш підготовленого претендента на посаду. Конкурс на заміщення посад НПП оголошується наказом ректора університету. Особи, які бажають взяти участь у конкурсі, подають документи визначені у Положенні. Кандидатури претендентів на заміщення посад НПП попередньо обговорюються на засіданні кафедри за їх присутності. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента кафедра може запропонувати йому провести відкрите заняття. За результатами обговорення кандидатур претендентів кафедра надає висновок щодо їхньої відповідності/невідповідності конкретній посаді. Вчена рада факультету приймає рішення щодо обрання за конкурсом на такі посади: доцентів, старших викладачів, викладачів, асистентів. Вчена рада університету приймає рішення щодо обрання за конкурсом на посади: завідувачів кафедри, професорів. Обрання НПП вченими радами університету, факультету проводиться таємним голосуванням. Рішення Вченої ради університету (факультету) є підставою для укладання строкового трудового договору з обраною особою і видання наказу ректора про прийняття її на роботу. Отже, процедури конкурсного добору НПП в ОНУ є достатньо прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Як свідчать відомості про самооцінювання та підтверджують проведені зустрічі із фокус-групами ОНУ активно залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, використовуючи їх науковий та виробничий потенціал для спільного виконання науково-дослідних робіт, організації стажування НПП, а також реалізації ОП Туризм. Участь роботодавців передбачена у розробці та вдосконаленні ОП та навчальних планів, тематики курсових та атестаційних робіт, у проведенні атестації здобувачів вищої освіти. Зокрема, роботодавці залучаються як зовнішні рецензенти магістерських робіт, беруть участь в узгодженні тематики магістерських робіт відповідно до бази практики здобувача (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/diplom-rabota/zatverdjenya_tem-zakriplenya_kerivnikiv-recenz_ggf_magistr2019.pdf). ОНУ активно співпрацює з визнаними науково-дослідними установами, органами державного управління та місцевого самоврядування, провідними компаніями, які є лідерами в своїй професійній діяльності. Так, стратегічними партнерами ОНУ, що залучені до організації та реалізації освітнього процесу за ОП Туризм, є: Управління туризму, рекреації та курортів ООДА, Фонд вивчення і збереження спадщини Одеси (Пам'ять), Одеська організація з охорони пам'яток історії та культури, курорт «Куяльник», туристичні компанії "MON A TUR", "ЕДЕМ", "Пальміра Діскавері Клаб", "Tantur Turizm Seyahat A.Ş. "TUI Türkiye", "Kilit Global Tourism" та ін. Здобувачі ОП Туризм проходять практику на зазначених підприємствах, що дозволяє їм отримувати новітню інформацію та практичні навички і компетентності в туристичному бізнесі. Ці підприємства та установи є потенційними місцями працевлаштування майбутніх випускників ОП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

До аудиторних занять залучаються професіонали-практики, а саме проведення проблемних лекцій, семінарів, практичних занять з вирішення бізнес-кейсів підприємств туристичної галузі на підставі укладених випусковою кафедрою угод з підприємствами та установами туристичної галузі ("MON A TUR", "ЕДЕМ", "Пальміра Діскавері Клаб", "Tantur Turizm Seyahat A.Ş. "TUI Türkiye", "Kilit Global Tourism" та ін.). Під час співбесіди у фокус-групі зі здобувачами ВО експертна група отримала підтвердження з боку студентів щодо проведення занять професіоналами-практиками. Фахівці з підприємств-партнерів залучаються до проведення занять, у тому числі у формі вебінарів, тренінгів, круглих столів, студенти відвідують названі компанії у рамках різних видів практик, передбачених навчальним планом. Зміст та тематика занять обговорюються з викладачами навчальних дисциплін попередньо з метою забезпечення набуття запланованих компетентностей та ПРН. Планування занять попередньо на семестр ускладнюється специфікою роботи в туристичній галузі яка пов'язана з високою мобільністю менеджерів, а також сезонністю туристичного бізнесу.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

З метою забезпечення професійного розвитку викладачів у ЗВО розроблено ПОЛОЖЕННЯ про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників в ОНУ ім. І.І.Мечникова (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/poloz-pidvishennya-kvalifikatsii_09072020.doc), згідно з яким НПП зобов'язані підвищувати свою кваліфікацію не рідше одного разу на п'ять років (одноразово один раз у п'ять років або за накопичувальною системою протягом п'яти років). Підвищення кваліфікації викладачів кафедри відбувається згідно з відповідними перспективним та щорічними планами. Всі викладачі, що задіяні в ОП Туризм, вчасно пройшли підвищення кваліфікації, що сприяє вдосконаленню їхньої професійної підготовки шляхом поглиблення і розширення проф. знань, умінь і навичок. Викладачі кафедри також проходять закордонне стажування й беруть участь у міжнародних конференціях, форумах та семінарах. Зокрема, проф. Яворська В.В. (м.

Варшава-Краків-Київ, 2019-2020 рр., проект "Інноваційний університет та лідерство; м. Варшава, Польща, 2016 р.; м. Кошице, Словаччина, 2016 р., Академічне товариство М. Балудянського (<https://cutt.ly/ngk6ZUs>), доц. Сич В.А. та доц. Коломієць К.В. (м. Брно, Чехія, 2018 р., The International research and practical conference "The development of nature sciences: problems and solutions"; м. Відень, Австрія, 2017 р., The International conference on Eurasian scientific development (<https://cutt.ly/rglqthV>), (<https://cutt.ly/kglqioJ>)). У 2018-2019 рр. пройшли підвищення кваліфікації викладачі ОП Туризм - проф. Топчієв О.Г., доц. Нефедова Н.Є., доц. Приходько З.В. (КНУ імені Тараса Шевченка), проф. Яворська В.В., доц. Сич В.А., доц. Шашеро А.М., доц. Коломієць К.В. (ХНУ імені В. Н. Каразіна), доц. Хомич Л. В. (ОНЕУ). Однак при цьому доречно було б розширити напрями професійного розвитку викладачів шляхом забезпечення їхнього стажування на підприємствах туристичної галузі, що сприяло б вдосконаленню їхніх практичних компетентностей.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ЗВО створено дієві матеріальну та нематеріальну системи заохочення НПП за досягнення у фаховій сфері, а також інші форми стимулювання розвитку викладацької майстерності. Мотивація розвитку проф. майстерності викладачів проводиться згідно зі Статутом ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/statut-onu-2017.pdf>), Колективним договором ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/kd2020.pdf>), Положенням про матеріальне заохочення співробітників ОНУ (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/kd2020.pdf>) у формі преміювання працівників за підсумками роботи. Передбачені надбавки до заробітної плати за виконання організаційних або наукових обов'язків, викладання дисциплін іноземною мовою, разове преміювання за особливі показники, за наукові досягнення та професійні здобутки, зокрема за публікацію статей у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або WoS, передбачено також представлення НПП до державних і урядових нагород, присвоєння почесних звань.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Експертною групою встановлено такі сильні сторони ОП за критерієм 6: НПП, який викладає на ОП має достатню академічну та професійну кваліфікацію, яка забезпечує досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. Конкурсний відбір проводиться в умовах відкритості, процедури конкурсного добору викладачів є чітко визначеними, прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму. До освітнього процесу на ОП Туризм залучаються роботодавці, професіонали-практики, які мають авторитет у галузі туризму, а саме вони залучаються до проведення теоретичних і практичних занять, розробки методичних рекомендацій, забезпечення баз практик для студентів, розробки програм наукових досліджень магістрів, проведення тренінгів та майстер-класів для студентів. Процедури підвищення кваліфікації викладачів чітко визначені, не рідше одного разу на п'ять років забезпечується підвищення кваліфікації та стажування НПП відповідно до розробленого плану підвищення кваліфікації. У ОНУ ім. П. Мечникова створено чітку, зрозумілу і дієву систему матеріального заохочення НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Викладачі кафедри постійно вдосконалюють власний професійний розвиток, проте підвищення кваліфікації відбувається переважно в інших ЗВО. Рекомендовано забезпечити стажування викладачів на підприємствах туристичної галузі, що сприяло б вдосконаленню їхніх практичних компетентностей. ЕГ рекомендує підвищити наукову та публікаційну активність НПП відповідно до дисциплін, які вони забезпечують, зокрема у виданнях, які індексуються в міжнародних наукометричних базах даних (Scopus, Web of Sciences). Доцільно продовжувати практику залучення професіоналів-практиків туристичної галузі й розширювати їх коло для проведення лекційних та практичних занять зі здобувачами вищої освіти, у т.ч. виїзних, безпосередньо на туристичних підприємствах.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідає визначеному критерію. Виділені вище сильні сторони і позитивні практики при аналізі діяльності ЗВО дозволили зробити висновок про відповідність ОП за критерієм 6 рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси гарантують досягнення цілей та програмних результатів навчання, а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. У навчальному процесі задіяні комп'ютерні класи (2), мультимедійні аудиторії (6), в т.ч. кабінети краєзнавства і спортивно-оздоровчого туризму та екологічного туризму. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ було показано стадіон, спортивну залу, залу для танців (фітнесу, йоги і т.д.). Загалом матеріальна база ОНУ включає: учбові корпуси, ботанічний сад, студентське містечко, спортивно-оздоровчий табір, стадіон, центр культури та дозвілля студентів http://onu.edu.ua/uk/culture/culture_center, їдальні, медичний пункт, палеонтологічний <http://onu.edu.ua/uk/culture/museums/paleontological>, зоологічний та геолого-мінералогічний музей http://onu.edu.ua/uk/culture/museums/geology_mineral, редакційно-видавничий центр. Студентам доступні всі ресурси наукової бібліотеки ОНУ <http://lib.onu.edu.ua>, зокрема електронний каталог, електронний репозитарій, який містить понад 20000 навчальних, навчально-методичних, наукових, довідкових видань в електронній формі. Фонд наукової бібліотеки щорічно оновлюється близько 200 000 примірників. Є підписка на 27 періодичних видань, 19, з яких, фахового спрямування. Підписки на періодичні видання, що входять в наукометричні бази: Scopus та Web of science відсутні.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів. Доступ викладачів й здобувачів до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для провадження освітньої, викладацької та наукової діяльності є безкоштовним. Усі корпуси ОНУ імені І.І. Мечникова, комп'ютерні класи, кафедри, деканати під'єднані до єдиної комп'ютерної Інтернет мережі з доступом до wi-fi. Взаємодія здобувачів з адміністрацією з приводу виявлення їх потреб та інтересів відбувається через декана факультету, заступника декана з виховної роботи, кураторів груп, викладачів; на загальних студентських зборах. Більшість питань вирішується за безпосередньої участі органів студентського самоврядування.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. ЕГ під час спілкування зі студентським самоврядуванням та керівництвом ЗВО переконалась в тому, що щорічно перед початком, а також протягом навчального року в ОНУ здійснюється оцінка технічного стану обладнання навчальних приміщень; організація навчання та перевірка знань здобувачів ВО та працівників ОНУ з питань охорони праці; здійснюється систематична оцінка умов праці та навчання. Усі здобувачі кожного року проходять інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності. З метою медичного обслуговування осіб, що навчаються і працюють в ОНУ, функціонує медичний кабінет. ЗО зазначили, що головними проблемами у сфері їх психічного здоров'я передусім є адаптація до нового середовища, що була на першому курсі бакалаврського рівня. Тепер же особливих проблем, щодо їх психологічного стану пов'язаним із освітнім процесом немає. Хоча, за потреби, в ЗВО працює психологічна служба <http://onu.edu.ua/uk/infostud/psy-service> та "Електронна скринька довіри" dovira@onu.edu.ua. Матеріальне освітнє середовище (аудиторний фонд, бібліотека, заклади харчування) є ергономічними, максимально пристосованими до потреб споживачів (за нормами фізіології, тепла, освітлення тощо). З метою організації заходів, спрямованих на забезпечення здорових і безпечних умов навчально-виховного процесу, в ОНУ створено Профком первинної профспілкової організації. Представники органів студентського самоврядування розповсюджують серед учасників освітнього процесу путівки на санаторно-курортне лікування та оздоровлення у СОР Чорноморка.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Ефективне забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти забезпечує комплекс механізмів. А саме: освітня підтримка реалізується через можливість ЗО: формувати індивідуальну освітню траєкторію, вибору тем наукових досліджень, баз практик і т.д., реалізація студентоцентрованого підходу забезпечується через викладання навчальних дисциплін за вибором студента,

можливість реалізувати право на участь у програмах академічної мобільності, здобувати освіту за індивідуальним планом. Організаційна підтримка реалізується шляхом чіткості та зрозумілості розкладів занять, форм контролю, вимог до реалізації складових освітнього процесу та опанування освітніх компонентів. У разі виникнення у здобувачів питань щодо організаційного процесу, вони мають можливість звернутися до студентської ради факультету. Інформаційна підтримка реалізується за допомогою дошок оголошень, актуальні новини ОНУ регулярно висвітлюються на сайті: <http://onu.edu.ua>. Основними напрямками роботи з соціальної підтримки є соціальний захист, поліпшення побутових умов у гуртожитках, організація оздоровлення та відпочинку. Консультативна підтримка в залежності від ситуації, надається працівниками Соціально-психологічної служби <http://onu.edu.ua/uk/infostud/psy-service> та Юридичного відділу <http://onu.edu.ua/uk/infostaff/lawcenter>. Соціальна підтримка: в ОНУ проводиться робота щодо виплати стипендій студентам соціальних категорій. Первинна профспілкова організація студентів також допомагає здобувачам вищої освіти вирішувати соціальні питання.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ОНУ імені І. І. Мечникова за можливістю створює умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в університеті. У правилах прийому ОНУ зазначено, що університет створює можливості для навчання осіб з особливими освітніми потребами, якщо їм не протипоказане навчання за обраною спеціальністю, відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні». В ЗВО функціонують достатні умови для забезпечення права на освіту особам з обмеженими можливостями. А це - сама архітектура будівлі з невисоким входом та відсутність порогів на першому поверсі університету, де реалізується ОП. Наявна можливість розробити розклад таким чином, щоб пари проходили лише на першому поверсі у разі потреби. Наявність в інших корпусах мобільних пандусів. Для реалізації соціальної моделі освіти інвалідів в університеті дотримано дві умови: впроваджено інтеграційні моделі навчання та створено діючу модель супроводу процесу навчання інвалідів та їх інтеграції у суспільство. Для організації самостійної роботи студентів забезпечено доступу до Інтернет-ресурсів та фондів бібліотеки, що передбачає зручне розташування комп'ютерних місць, каталогів і літератури в читальних залах (на перших поверхах філіалів бібліотеки ОНУ). Серед здобувачів ступеня магістра за ОП Туризм не було і на сьогодні немає осіб з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У відомостях про самооцінювання вказано, що захист здобувачів вищої освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного або психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, шкоди здобувачам, а також дотримання в освітньому процесі академічної доброчесності, етичних норм, вирішення конфліктних ситуацій, регламентовано нормативними документами ЗВО: Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій у Одеському національному університеті ім. І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-regulirovanie-kofliktov.pdf>) та Антикорупційну програму Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). Жодних випадків дискримінації (за будь-якою ознакою) або проявів сексуального домагання зафіксовано не було, що підтвердили як НПП, так і здобувачі освіти, студентське самоврядування. ЗО знають, що у випадку виникнення подібних ситуацій мають змогу звернутися до адміністрації або відповідних служб. З метою попередження їх проявів в ЗВО проводиться постійна робота щодо інформування (вивіски біля структурних підрозділів, публікації на сайті) працівників, здобувачів про роботу всіх відділів, які допомагають у вирішенні конфліктних ситуацій, а це: відділ кадрів, студентська рада, деканати факультетів. В Університеті діє телефон та електронна скринька довіри dovira@onu.edu.ua. Студенти можуть звернутися у Студентський відділ <http://onu.edu.ua/uk/infostud/selfgov> чи Профспілкову організацію студентів <http://studprofkom.onu.edu.ua/>; функціонує юридичний центр <http://onu.edu.ua/uk/infostaff/lawcenter>. На ОП Туризм конфліктних ситуацій, проявів дискримінації чи корупції не виявлено. Інформація є доступною для всіх учасників освітнього процесу під час реалізації освітньої програми.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Експертною групою встановлено такі сильні сторони ОП за критерієм 7: Фінансові та матеріально-технічні ресурси гарантують досягнення цілей та програмних результатів навчання. Доступ викладачів й здобувачів до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для провадження освітньої, викладацької та наукової діяльності є безкоштовним. Усі корпуси ОНУ ім. І.І. Мечникова, комп'ютерні класи, кафедри, деканати під'єднані до єдиної комп'ютерної Інтернет мережі з доступом до wi-fi. Регулярно здійснюється оцінка технічного стану обладнання навчальних приміщень, організація навчання та перевірка знань здобувачів ВО та працівників ОНУ з питань охорони праці. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та

соціальну підтримку здобувачів вищої освіти. В ЗВО функціонують достатні умови для забезпечення права на освіту особам з обмеженими можливостями. Розроблена політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) регламентовані нормативними документами. Жодних випадків дискримінації (за будь-якою ознакою) або проявів сексуального домагання зафіксовано не було. Позитивні практики: У ЗВО функціонує ботанічний сад, студентське містечко, спортивно-оздоровчий табір, центр культури та дозвілля студентів, палеонтологічний, зоологічний та геолого-мінералогічний музей. За ініціативи здобувачів освіти було встановлено бойлери для забезпечення безперервного доступу до гарячої води. Функціонує медичний кабінет. Працює психологічна служба та "Електронна скринька довіри". Представники органів студентського самоврядування розповсюджують серед учасників освітнього процесу путівки на санаторно-курортне лікування та оздоровлення. В Університеті постійно діє телефон довіри.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони та недоліки ОП за критерієм 7 відсутні.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

У даному критерії освітня програма носить зразковий характер, адже повністю відповідає підкритеріям: 7.1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси в повному обсязі дозволяють забезпечити досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання; 7.2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури корпусів з доступом до мережі інтернет та інформаційних ресурсів бібліотеки, в тому числі під час дистанційної форми навчання; 7.3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, адже регулярно проходить перевірку технічного стану обладнання навчальних приміщень, здобувачів освіти також перевіряють на знань правил та норм безпеки охорони праці; 7.4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, за які відповідають визначені відділи та є відкритими для всіх учасників освітнього процесу; 7.5. Заклад вищої освіти створює достатні умови та підтримку для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами, якщо такі з'являться на ОП; 7.6. Існує ряд заходів та нормативно визначених документів де визначені процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), вони є у вільному доступі на сайті ЗВО. Тому ЕГ група зробила висновок, що критерій 7 має зразковий характер і відповідає рівню А.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП здійснюється згідно з загальноакадемічною політикою відповідно до процедур, визначених в наступних документах: Положення про організацію освітнього процесу (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process.pdf>), Положенням про освітні програми в ОНУ ім. І.І.Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-osvit-prog.pdf>), Політика забезпечення якості вищої освіти ОНУ ім. І.І.Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/politika-yakosti.pdf>), Положення про навчально-методичну комісію ОНУ ім. І.І.Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-nmcom.pdf>), Положення про науково-методичну раду ОНУ ім. І.І.Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloznmr.pdf>). ЕГ встановлено відповідність розроблення ОП Туризм до вищезазначених Положень. Процес розроблення, моніторингу та періодичного перегляду здійснюється проектною групою на чолі з гарантом за участю здобувачів, роботодавців, НПП з числа групи забезпечення ОП. Крім цього, моніторинг та оцінка якості ОП здійснюється на рівні факультету (науково-методична комісія та Вчена рада геолого-географічного факультету), на загальноуніверситетському рівні (науково-методична рада, Вчена рада, Центр забезпечення якості освіти ОНУ ім. І.І.Мечникова). ОП затверджується рішенням Вченої ради ЗВО. Під час спілкування з таргет-групами встановлено, що моніторинг ОП здійснюється 1 раз на рік з метою встановлення її відповідності сучасним вимогам щодо якості ВО, вимогам ринку праці, законодавства, стейкхолдерів. Відповідно до цього приймається рішення щодо змін в ОП. Останні зміни в ОП Туризм здійснено за результатами моніторингу, проведеного у 2019-2020 н.р., пропозиції стейкхолдерів обговорено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму (протокол №5 від 19.02.2020 р.), проект оновленої ОП було винесено на Громадське обговорення (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/spetsialnosti-ta>

spetsializatsii). Скориговано компетентності та ПРН, внесено зміни до переліку вибіркових компонент ОП, формування ІОТ здобувачів (включено дисципліни: "Круїзний туризм", "Безпека в туризмі", "Туристичний потенціал франкомовних країн", "Медична географія", протокол засідання випускової кафедри №7 від 25.05.2020 р.). У ЗВО забезпечено публічність інформації про ОП, результати розміщено на сайті університету (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/spetsialnosti-ta-spetsializatsii>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В ході зустрічі зі здобувачами освіти та студентським самоврядуванням було встановлено, що вони дійсно беруть активну участь в процесі моніторингу та періодичного перегляду ОП. Участь відбувається на партнерських засадах. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми. А саме, безпосередньо через студентське самоврядування, представники якого беруть участь у засіданнях кафедри та Вченої ради факультету та університету. Здобувач Остра В.С. входить до складу проектної групи ОП Туризм. Дієвим фактором залучення здобувачів до процесу забезпечення якості ОП є опитування студентів, яке здійснюється відповідно до Політики забезпечення якості вищої освіти ОНУ ім. І.І.Мечникова. ЗВО проводить на регулярній основі анонімне студентське онлайн-опитування (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/rgf/education/1Anketa_yakist_osvitu.pdf), результати якого реально впливають на зміст навчання і викладання. Обробку анкет та результатів, отриманих під час опитування, здійснює Центр забезпечення якості освіти (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabezpechennia-iakosti-osvity>). Під час інтерв'ю здобувачі підтвердили свою участь в анкетуванні. Представники студ.самоврядування відмітили, що їх пропозиції щодо ініціатив, пов'язаних з організацією освітнього процесу враховуються. Експертна група зазначає, що представники студ.самоврядування беруть участь у процедурах ЗЯ ОП шляхом внесення пропозицій щодо контролю за якістю навчального процесу, змісту навчальних планів, беруть участь у розробці документів, що регламентують діяльність ОНУ ім. І.І. Мечникова з усіх питань, пов'язаних із студентським життям.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

В ході зустрічі № 5 з роботодавцями було з'ясовано, що ЗВО співпрацює з роботодавцями та їх об'єднаннями на постійній основі, стейкхолдери залучені до процесу періодичного перегляду програми в якості партнерів. Учасники фокус-групи підтвердили, що вони залучаються до процесу моніторингу та періодичного перегляду ОП, вони мають можливість вносити корективи та зміни в ОП, їхні пропозиції враховуються (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/propozicii_do_OP_turizm_pislya_gromadskogo_obgovorenya.pdf). Взаємодія з роботодавцями носить системний характер, вони залучаються як зовнішні партнери та активно взаємодіють в межах ОНУ ім. І.І. Мечникова. Також, роботодавці запрошуються для проведення відкритих лекцій. Під час співбесіди у фокус-групі з роботодавцями з'ясовано, що фахівці-практики проводять семінари та проблемні лекції стосовно особливостей функціонування туристичного бізнес-середовища, специфіки роботи з туроператорами. Виявлено зацікавленість з боку роботодавців у майбутніх випускниках ОП, після навчання здобувачі матимуть можливість працевлаштування на цих підприємствах.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Освітня програма акредитується вперше, отже випускників немає. В цілому, в ОНУ ім. І.І. Мечникова функціонує відділ (бюро) сприяння працевлаштуванню випускників та студентів (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/employment>), одним з основних завдань якого є створення бази даних (анкетування на сайті) студентів та випускників, а також створення банку інформації про потенційних роботодавців та вакантні посади; пошук інформації про вакансії тимчасової та постійної роботи з метою працевлаштування випускників та студентів в компанії, підприємства, організації бюджетної та поза бюджетної сфери. Крім того, випускова кафедра економічної та соціальної географії і туризму має значний перелік баз практик та угоди з підприємствами та установами, які приймають на практику здобувачів з можливістю подальшого працевлаштування, зокрема це турфірмами "Едем", «Моп А Tour», TUI, управління туризму, рекреації та курортів Одеської обласної державної адміністрації, Фонд вивчення і збереження спадщини Одеси (Пам'ять), Одеська організація з охорони пам'яток історії та культури та ін.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В ОНУ ім. І.І. Мечникова діє впроваджена Політика забезпечення якості вищої освіти ОНУ ім. І.І.Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/politika-yakosti.pdf>), яка формує внутрішню

університетську програму забезпечення якості освіти та освітньої діяльності та забезпечує вчасне реагування на недоліки, які виявляються в ОП під час здійснення процедур ВЗЯО. Найважливішим елементом організаційної структури системи ВЗЯО є спеціально створений підрозділ – Центр забезпечення якості освіти (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabezpechennia-iakosti-osvity>), який здійснює моніторинг якості вищої освіти та забезпечує відкритість отриманих результатів. Центр на регулярній основі проводить анонімні онлайн-опитування здобувачів та надає випусковій кафедрі аналітичний звіт, який також є у відкритому доступі на сайті ЗВО (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/disciplins/Analit_zvit_anketuvanya_magistr.pdf). Під час дослідження самоаналізу і проведення зустрічей з фокус-групами суттєвих недоліків у реалізації ОП не виявлено. Зафіксовані пропозиції щодо підвищення якості ОП та освітнього процесу загалом з боку здобувачів ВО та роботодавців, а також ті, що надійшли під час громадського обговорення, знайшли своє відображення в процесі реалізації ОП. Відповідно до наданих пропозицій ОП 2018 р. було скориговано. Оновлену ОП введено в дію з 01.09.2020 р. (Наказ №88-02 від 06.07.2020 р.).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП «Туризм» другого (магістерського) рівня вищої освіти є первинною, тому зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередніх акредитацій, що мають братися до уваги, немає. Офіційних скарг щодо провадження освітньої діяльності за освітньою програмою, що акредитується, не виявлено; за запитом – скарги відсутні.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Експертною групою встановлено, що система внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozenya/politika-yakosti.pdf>) охоплює процедури, що здійснює ЗВО, вона постійно вдосконалюється та відповідає затвердженим стандартам і потребам стейкхолдерів. Учасники академічної спільноти залучаються до процедур системи ВЗЯО шляхом колегіального обговорення при створенні регулюючих документів, а також проведення опитувань серед студентів щодо виявлення зауважень, ступеня задоволення та формування пропозицій. У ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації ОП. Потужним інструментом дотримання академічної доброчесності є використання сервісу UNPLAG від компанії Unichек для перевірки кваліфікаційних робіт, наукових статей, монографій, навчальних посібників на плагіат. Для магістерських робіт ОП Туризм встановлено пороговий рівень унікальності 70%. Під час зустрічей з фокус-групами викладацького складу та структурними підрозділами з'ясовано, що роботи проходять дворівневу перевірку – на рівні кафедри (викладачами кафедри за допомогою відкритих ресурсів перевірки на плагіат) та співробітниками бібліотеки за допомогою програми Unichек за показниками оригінальності та схожості. Під час зустрічей з різними групами стейкхолдерів спостерігалася сформована культура якості, яка буде сприяти розвитку ОП Туризм.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В ОНУ ім. І.І. Мечникова в цілому сформовано культуру якості, а система забезпечення якості сприяє реагуванню на недоліки, виявлені в ОП і освітній діяльності. Сильні сторони: запроваджена Політика забезпечення якості вищої освіти ОНУ ім. І.І.Мечникова (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozenya/politika-yakosti.pdf>); наявність дієвої системи моніторингу думки всіх стейкхолдерів, що відображено як в результатах онлайн-анкетувань, так і у звіті за результатами щорічного опитування здобувачів вищої освіти; публічність інформації про освітню програму, перебіг її реалізації, взаємодію з основними стейкхолдерами забезпечується шляхом розміщення у вільному доступі на сайті університету, ГТФ, кафедри; вдосконалення ОП, коригування навчальних планів, змістового наповнення навчальних дисциплін здійснюється з урахуванням запитів бізнес-середовища шляхом тісної співпраці з роботодавцями та за допомогою інструментарію опитування; Забезпечено дотримання академічної доброчесності (Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу ОНУ імені І.І.Мечникова <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>); Наявність Положення про політику та порядок врегулювання конфліктних ситуацій в ОНУ ім. І.І.Мечникова <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozenya/poloz-regulirovanie-kofliktov.pdf>; використання антиплагіатного програмного забезпечення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Процедура обговорення ПРН з роботодавцями реалізується на ОП Туризм, проте рекомендовано формалізувати її з метою покращення практичної складової ОП із формуванням узагальненого переліку пропозицій та зауважень, систематичним проведенням фахових семінарів з роботодавцями, розширенням кола їх учасників. Доцільно залучати представників зацікавлених підприємств та професіоналів-практиків до аудиторних занять на ОП на регулярній основі.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідає визначеному критерію. Виділені вище сильні сторони і позитивні практики при аналізі діяльності ЗВО дозволили зробити висновок про відповідність ОП за критерієм 8 рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Відповідно до звіту про самооцінювання, права та обов'язків усіх учасників освітнього процесу регулюються наступними документами: Статут Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова, Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу, Правила внутрішнього розпорядку, Антикорупційна програма, Колективний договір Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова 2017-2020 рр. та низкою Положень (про організацію освітнього процесу; про політику та порядок врегулювання конфліктних ситуацій; про освітні програми; про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін; про систему внутрішнього забезпечення якості; про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти; про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу; про порядок визнання (перезарахування) результатів навчання учасників програм академічної мобільності; про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення та зміни умов навчання студентів; про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачами вищої освіти; про організацію системи моніторингу якості вищої освіти; про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та інші, які розміщені на сторінці «Про ОНУ – Офіційні документи» <http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents> у вільному доступі на офіційному веб-сайті університету.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОП було розміщено на сайті факультету в розділі Громадське обговорення (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/spetsialnosti-ta-spetsializatsii>). Протягом місяця пропозиції та зауваження направлялись на електронну пошту деканату ГГФ, потім були узагальнені гарантом програми. Оприлюднена затверджена ОП Туризм другого магістерського рівня розміщена на сайті ГГФ - <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/spetsialnosti-ta-spetsializatsii>.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОНУ ім. І.І. Мечникова оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму для інформування зацікавлених сторін. Освітня програма Туризм оприлюднена на офіційному веб-сайті геолого-географічного факультету ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/spetsialnosti-ta-spetsializatsii>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Експертною групою встановлено такі сильні сторони ОП за критерієм 9: Наявність повної та зрозумілої інформації на сайті університету та факультету. Сайт відзначається чіткістю та зручністю у користуванні, коректним інтерфейсом. Заклад вищої освіти виконує свою суспільну місію, демонструє відкритість та прозорість. Відповідає критерію інформування зацікавлених сторін про аспекти освітнього процесу. Позитивною практикою за цим критерієм є той факт, що сайт ЗВО, факультету та випускової кафедри є адаптивним під екрани мобільних пристроїв.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Рекомендуємо викласти у вільний онлайн-доступ повнотекстові дипломні роботи здобувачів ОП після їх захисту.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідає визначеному критерію. Виділені вище сильні сторони і позитивні практики при аналізі діяльності ЗВО дозволили зробити висновок про відповідність ОП за критерієм 9 рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	A

Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	A
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	B
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Сущенко Олена Анатоліївна

Члени експертної групи

Басюк Дарія Іванівна

Зеленська Лілія Володимирівна